

ΕΤΟΣ 58ov

24 Ιανουαρίου 2010

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 4 (2956)

ΦΑΡΙΣΑΪΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ

Ἡ σημερινή εὐαγγελική παραβολή μέσα ἀπό τή συμβολική ιστορία τοῦ τελῶ-
νη καί φαρισαίου μᾶς εἰσάγει στό Τριῶδιο. Μᾶς τοποθετεῖ μπροστά στό συνηθι-
σμένο φαινόμενο τοῦ φαρισαϊσμοῦ καί στό σπάνιο ρεαλισμό τῆς ταπείνωσης.
Ξεσκεπάζει τόν κρυμμένο μας ἑαυτό, γιά νά δοῦμε τήν ἐξωτερική ἐπιφάνεια καί
τήν ἐσωτερική οὐσία, τό «εἶναι» καί τό «φαίνεσθαι» προσώπων, καταστάσεων,
σχέσεων καί αἰσθημάτων.

Τά γνωρίσματα τοῦ φαρισαίου

Ὁ φαρισαϊσμός ἀποτελεῖ μιά συμπεριφορά ἐξαιρετικά ἐπικίνδυνα, πού συ-
χνά ἀπειλεῖ τή θρησκευτική μας ζωή, εἰσχωρεῖ καί παρεισφύρει κάποτε στόν
πνευματικό μας ἀγώνα, τόν διαψεύδει, τόν ἀναιρεῖ καί τελικά τόν ἀχρηστεύει.
Ἡ ψυχολογική τάση νά προσποιούμαστε καί νά παριστάνουμε κάτι ἄλλο ἀπ'
αὐτό πού πραγματικά εἴμαστε, νά παίζουμε δηλαδή στή ζωή μας ἕνα θέατρο,
καταδικάζεται ἀπερίφραστα ἀπό τό Εὐαγγέλιο, γιὰτί ὁδηγεῖ στή λανθασμένη
καί ἀρρωστημένη θρησκευτικότητα τοῦ φαρισαίου. Αὐτός ὁ θρησκευτικός τύ-
πος τοῦ εὐσεβιστῆ καί φανατικοῦ ἀνθρώπου ἔχουν πεῖ ὅτι ξανασταυρώνει τόν
Θεό καί λιθοβολεῖ τόν ἄνθρωπο.

Ὅποιος θρησκεύει φαρισαϊκά, στήν προσπάθειά του νά ὑπερασπισθεῖ τήν
πίστη του, αὐτοπροβάλλεται καί ἐπιδεικνύεται στους ἄλλους. Κομπάζει γιά τίς
ὑποτιθέμενες ἀρετές του. Ἐπιδίδκει τά χειροκροτήματα τῶν ἀνθρώπων, καί
ὅπως εἶναι φυσικό, ἀπορρίπτει τοὺς ἄλλους γιά νά ἐπιβεβαιώσει τόν ἑαυτό του.
Ὅμως, κάθε προσπάθεια ἐξαπάτησης τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνύεται ὄχι μόνο ἔνοχη,
ἀλλήλα καί ἀνόνητη ἀφοῦ «Θεός οὐ μυκτηρίζεται» (Γαλ. 6,7). Κάθε «φαρισαῖος»
ἐπειδή εἶναι ἄνθρωπος ἐσωτερικά διασπασμένος καί διχασμένος κληθιεργεῖ τό
ψέμα, τήν ὑποκρισία καί τήν παραπλάνηση. Δηλητηριάζει τίς σχέσεις του μέ τόν
Θεό καί τοὺς ἄλλους.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Λουκ. ιη' 10-14)

Ταπείνωση και δικαίωση

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἕστώς, οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεός, ἴλασθητί μοι τῶν ἁμαρτωλῶν. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Ἡ φαρισαϊκὴ ὑπερηφάνεια καὶ αὐτοδικαίωση εἶναι τόσο ἐπιλήψιμη καὶ δαιμονική, ὅσο ἡ ἀλαζονεία καὶ αὐτοπεποίθηση τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, πού καυχᾶται γιὰ τὴν ὑπεροχὴ του καὶ τὴν ἀπελευθέρωσή του ἀπὸ τῆ θρησκεία καὶ τὴν ἠθική. Καὶ οἱ δύο νοοτροπίες ἂν καὶ φαίνονται ἀντίθετες καὶ ἀλληλοσυγκρουόμενες (ἡ μία εἶναι θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἄλλη κοσμική), εἶναι στό βάθος τὸ ἴδιο ἄθεες. Εἶναι χωρὶς Θεό, γιατί στήν οὐσία περιφρονοῦν καὶ παραμερίζουν τὸν Θεό καὶ στή θέση του βάζουν τὸ εἶδωλο τοῦ ἀνθρώπινου ἐγῶ. Ὁ φαρισαϊσμός δέν εἶναι μόνο μιὰ θρησκευτικὴ φυλακὴ, ἀλλὰ καὶ ἓνα φρόνημα ἀλαζονικό, πού λῆει ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά ἐπιτύχει ὅτιδήποτε μόνος του. Στή θρησκευτικὴ πίστη μπορεῖ νά σωθεῖ μέ τίς ἀρετές καὶ τίς ἀγαθοεργίες του· στήν ὑπόλοιπη ζωὴ του μπορεῖ, νά προσδεύσει καὶ νά κατακτήσει τὰ πάντα μόνο μέ τὴν ἐγωιστικὴ του δύναμη. Ἐδῶ ἡ ἀδίστακτη προβολή, ἡ ἐπίδειξη, καὶ ἡ λήψη τῶν ἐπιτυχιῶν καὶ ἐπιτευγμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπιβάλλονται ὡς κάτι φυσικό καὶ ἀποθεώνονται.

Τὸ ἦθος τοῦ τελώνη

Στόν ἀντίποδα τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ φαρισαίου βρίσκεται ἡ στάση τοῦ τελώνη. Αὐτός ἐκπροσωπεῖ ἓνα ἄλλο ἦθος, πιό αὐθεντικό καὶ ἀληθινό, πιό ρεαλιστικό καὶ ταπεινὸ τὸ ὁποῖο ὀδηγεῖ στή μετάνοια. Ἡ ταπείνωση δέν εἶναι ἀπλῶς μιὰ ἠθική ἀρετὴ δίπλα στίς ἄλλες πού διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιο. Ἡ ταπείνωση εἶναι κάτι πολὺ πιό βαθύ καὶ οὐσιαστικό. Εἶναι μιὰ ἀνατροπὴ τοῦ παραλογισμοῦ πού προκαλεῖ ὁ ἐγωισμός μέ τὴν ψεύτικη εἰκόνα πού δημιουργεῖ μέσα μας γιὰ τὸν ἑαυτό μας, τίς ἱκανότητες καὶ τίς δυνατότητες μας.

Ἡ ταπείνωση δέν εἶναι ἓνα τέρμα στό ὁποῖο ἐνδεχομένως φθάσαμε, ἀλλὰ ἓνας διαρκὴς ἀγώνας πού ὀφείλουμε νά κάνουμε, γιὰ νά βλέπουμε μέ ρεαλισμό τὴν πεσμένη φύση μας γιὰ νά συνειδητοποιοῦμε τὰ ὅριά μας, ὥστε νά μπορούμε νά θεραπευόμαστε ἀπὸ τὴ φιλαυτία μας, αὐτὴ τὴν ἐπικίνδυνη καὶ θανα-

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν ἐξῆς παραβολήν: «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν εἰς τὸν ναόν, διὰ τὴν προσευκῆσθαι, ὁ ἓνας ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθηκε καὶ ἔκανε τὴν ἐξῆς προσευχὴν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑαυτὸν του: “Θεέ, σέ εὐχαριστῶ, διότι δέν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί ἢ ὅπως αὐτός ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορές τὴν ἐβδομάδα, δίνω τὸ δέκατον ἀπὸ ὅλα, ὅσα ἀποκτῶ”. Ὁ τελώνης ὅμως ἐστεκότανε μακριὰ καὶ δέν ἤθελε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σπκώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν ἀλλὰ ἐκτυποῦσε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγε, “Θεέ, ἐλέησέ με τὸν ἁμαρτωλόν”. Σᾶς λέγω, ὅτι αὐτός κατέβηκε εἰς τὸ σπῆτι του δικαιωμένος ἀπὸ τὸν Θεόν παρά ὁ ἄλλος. Διότι ὁποῖος ὑψώνει τὸν ἑαυτὸν του θά ταπεινωθῆ, καὶ ἐκεῖνος πού ταπεινώνει τὸν ἑαυτὸν του θά ὑψωθῆ».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

τηφόρα ἀρρώστια τῆς ὑπαρξῆς μας. Ὁ ταπεινὸς καὶ πιστὸς ἄνθρωπος βλέπει ἀντικειμενικὰ τὸν ἐσωτερικὸ του κόσμο. Συνειδητοποιεῖ τὴν πάλη του μὲ τὸν «παλαιὸ ἄνθρωπο» καὶ συναισθάνεται τὴν ἀνεπάρκεια καὶ τὴ μηδαμινότητά του, γι’ αὐτὸ συντρίβεται καὶ συγκλονίζεται. Δέν τὸν ἐνοχλεῖ, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνωτερότητα καὶ ἡ ἀρνητικὴ κρίση τῶν ἄλλων καὶ γι’ αὐτὸ δέν προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀνασκευάσει. Δέν δικαιολογεῖ τὸν ἑαυτὸ του καὶ δέν μεταβιβάζει τίς εὐθύνες τῶν πράξεων του ἰσχυριζόμενος ὅτι φταῖνε οἱ ἄλλοι, μόνο ἀναγνωρίζει καὶ ὁμολογεῖ μὲ θάρρος τὴν ἁμαρτωλότητά του καὶ ἀναζητᾷ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἄγαπητοὶ ἀδελφοί, ἔστω καὶ ἂν οἱ πτώσεις μας εἶναι μεγάλες, ἔστω καὶ ἂν τὸ χάος πού μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀβυσσαλλέο, μόνο μὲ τὴν ταπείνωση μπορούμε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι θά γεφυρώσουμε τὸ χάσμα, γιατί μόνο τότε ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐπισκιάζει, μᾶς μεταμορφώνει, μᾶς ἀγιάζει καὶ τελικὰ μᾶς σώζει. Ἀμήν.

Ἄρχιμ. Ν. Κ.

Ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

στή βραβευμένη πατερική σειρά ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ, τόμοι 58 ἕως 64.

24 Ἰανουαρίου 2010: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου)

Ἐένς ὀσίας (ε΄ αἰ.), Βαβύλα ἱερομάρτυρος (γ΄ αἰ.), Φίλωνος ἐπισκόπου

Καρπασίας τοῦ θαυματουργοῦ, Νεοφύτου ὀσίου τοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἦχος: πλ. δ΄ – Ἑωθινόν: ΙΑ΄ – Ἀπόστολος: Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15. – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιη΄ 10-14.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 31 Ἰανουαρίου, τοῦ Ἀσώτου (ΙΖ΄ Λουκᾶ).

Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. στ΄ 12-20 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιε΄ 11-32.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΤΡΙΩΔΙΟ

μέ κατανυκτικά κείμενα ὀρθόδοξης πνευματικότητας
ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία

Π. Β. ΠΑΣΧΟΥ, **ΑΓΩΝΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΗ**, Ἐπιλογή δοκιμίων ὀρθοδόξου στοχασμοῦ. Τό Α΄ μέρος περιέχει δοκίμια μέ τομés στ΄ ἀγωνιώδη προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας, καί τό Β΄ προσεγγίσεις σέ κατανυκτικά κείμενα καί θέματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΡΙΚΩΝΗ (Ὄμοτ. Καθηγητοῦ), **Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΑ**, στά νηπτικοασκητικά ἔργα νηπτικῶν πατέρων συγγραφέων, ἰδίως στίς κατηχήσεις Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου. Φιλοκαλικά κείμενα πού ἀποτελοῦν βιωματική ἀποτύπωση τῆς ἀνοδικῆς πορείας τοῦ πιστοῦ πρὸς τὴν ἠθική τελείωση μέ τὴ συνεργεία τῆς θείας Χάριτος.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΥ, **ΕΡΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ**, Βίοι Ἀγίων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καί κατανυκτικά κεφάλαια ὀρθοδόξου πνευματικότητας, στολισμένα μέ πολλῆς βυζαντινῆς εἰκόνες.

ΜΗΤΡ. ΑΧΕΛΩΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, **ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ**, Συλλογή σκέψεων γιά τόν καθημερινό πνευματικό ἀγώνα τοῦ πιστοῦ, γιά νά ζήσει στή σφαίρα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Στό νέο Πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Παρακολουθήστε καθημερινά: 1) «**Γνωριμία μέ τὴν Ὀρθόδοξη πίστη**», στίς 16:00

2) «**Τὴ μουσική τῶν ἀγγέλων**» (Βυζαντινὴ μουσική) στίς 17:00

3) «**Τὴν ἱστορία μας**» στίς 21:30

4) «**Παραδοσιακά τραγούδια**» στίς 10:30 καί

5) «**Τὸ τραπέζι τῆς Κυριακῆς**» (κάθε Κυριακὴ) στίς 11:00.

Περισσότερα: www.ecclesia.gr

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΠΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στὴν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καί ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στὸν Ἱ. Προσκυνηματικὸ Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας στὸν ὁμώνυμο Δήμο Ἀττικῆς. Προηγείται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καί ὁμιλεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἐφημερίους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιῶ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ» σ' ὅλο τὸν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr